

Samtalen om #metoo er først lige begyndt

Af Eva Secher Mathiasen, psykolog og formand for Dansk Psykolog Forening

Proppen er røget af flasken. Vulkanen er gået i udbrud. Siden tv-værten Sofie Linde for et par måneder siden stod på scenen til Zulu Comedy Awards og åbent fortalte om sin personlige oplevelse med at blive truet på sin karriere af en stor tv-kanon, er debatten om sexismen accelereret. Og det i et omfang, vi aldrig før har set i Danmark. Med en alvor, vi heller ikke har set før. Vidnesbyrd efter vidnesbyrd har tegnet billedet klart op for os.

Af arbejdspladser, hvor chefer, mellemledere og kollegaer opfører sig sexistisk og uacceptabelt – ja, bare klamt – over for kvinder med grænseoverskridende ord og adfærd.

Af en kultur, hvor det tilsyneladende er i orden at kræve og give uønsket seksuel opmærksomhed til folk, man omgås i en professionel sammenhæng. Hvor det er i orden at tale nedsettende om kvinder eller vurdere dem på deres *fuckability*. Eller legitimt at påtale graviditet som karrierehæmsko til en ansættelsessamtale.

Med til billedet hører også tavsheden. De, der kunne have grebet ind og sat foden ned, da en kollega blev forulempet eller tonen på arbejdet blev for grov, gjorde det ikke. De chefer, der fik klager, ordnede dem i stilhed eller ordnede dem slet ikke. Og de kvinder, der tiede om krænkende oplevelser, tænkte: 'Jeg mister mit job, hvis jeg siger det til nogen', 'sådan er spillet bare' eller skammede sig over det, der var sket, for lige netop dem.

Omfanget har vist sig at være meget større, end mange af os egentlig gik rundt og troede. For vi har jo været her før. I 2017, da første bølge af #metoo skyllede over verden. Og før det – hver gang en ny undersøgelse om krænkelser blev offentliggjort,

en ny lovgivning om sexchikane kom til, eller en ny personlig fortælling dukkede op i medierne. Alligevel er det først nu, vi for alvor er begyndt at lytte. Først nu, at tavsheden bliver brudt.

De vidnesbyrd, vi har hørt i de seneste uger, går på tværs af faggrupper, alder, socioøkonomisk status, etnicitet og geografi. Sexisme findes alle vegne. Uanset om du er murer eller læge. Butiksassistent eller politiker. Forfatter eller frisør. Og det er gift for vores mentale sundhed. Forskningen har for længst dokumenteret de psykiske belastningsreaktioner, der kan komme i kølvandet på krænkende handlinger, også sexistiske. Derfor er krænkende handlinger naturligvis også en del af vores arbejdsmiljølovgivning. Men hvor meget sexismen hidtil har fyldt i det psykiske arbejdsmiljø ude på de danske arbejdspladser, ved vi ikke.

Men det er under alle omstændigheder ikke kun på arbejdspladserne, at opgøret med sexismen skal tages. Det skal det alle steder. Vi skal blive ved med at tale om og sætte ord på det, vi oplever, også når det er svært, gør ondt – eller er skamfuldt. For skam er også, hvad #metoo handler om. Skammen, som burde være en andens, men som man tager på sig, når man tier. Eller som man får lagt på sig, når andre mener, man skulle have talt. Derfor er kvinderne bag de vidnesbyrd, vi indtil videre har hørt, ikke bare modige. De er også revolutionære. De har kastet skammen fra sig og konfronteret den sociale kontrol, der ligger i at blive påduttet skylden for noget, en anden har gjort, eller ansvaret for konsekvenserne af den andens handling.

Nu er det op til os andre at følge det gode eksempel. At fortsætte den nødvendige samtale. Den kultur, der skal forandres, har været båret af tavshed så længe, at vi er nødt til at begynde med at tale og holde op med at tie. Først dér opstår muligheden for forandring. Når det bliver sagt. ■